

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
26 päivänä toukokuuta 1982 *

Asiassa 149/79,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Jean Amphoux, avustajana Aix-Marseille III -yliopiston oikeus- ja valtiotieteellisen tiedekunnan professori Louis Dubouis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Oreste Montalto, bâtiment Jean Monnet, Plateau du Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, jota edustaa ulkoasianministeri asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön johtaja Robert Hoebaer, prosessiosoite Luxemburgissa Belgian suurlähetystö, 4 rue des Girondins, Résidence Champagne,

vastaajana,

jota tukee

Saksan liittotasavalta, asiamiehinnään Martin Seidel ja Eberhardt Grabitz, prosessiosoite Luxemburgissa Saksan liittotasavallan suurlähetystön kanslia, 20-22 avenue Emile-Reuter,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Ranskan tasavalta, asiamiehenään G. Guillaume ja vara-asiamiehenään P. Moreau Defarges, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 2 rue Bertholet,

Yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään Assistant Treasury Solicitor W. H. Godwin, prosessiosoite Luxemburgissa Ison-Britannian suurlähetystö, 28 boulevard Royal,

väliintulijoina,

jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Belgian kuningaskunta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 mukaan kuuluvia jäsenyyssvelvoitteita asettamalla kansalaisuuden ehdoksi sellaisiin toimiin pääsulle, jotka eivät kuulu ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti J. Mertens de Wilmars, jaostojen puheenjohtajat G. Bosco, A. Touffait ja O. Due sekä tuomarit P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, T. Koopmans ja U. Everling,

julkisasiamies: S. Rozès,
kirjaaja: P. Heim,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 28.9.1979 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Belgian kuningaskunta ”ei ole noudattanut perustamissopimuksen 48 artiklan

ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annetun asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) mukaisia velvoitteitaan, koska se on asettanut tai sallinut asettaa Belgian kansalaisuuden sellaisiin palvelussuhteisiin ottamisen ehdoksi, joita ei tarkoiteta perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdassa”.

- 2 Yhteisöjen tuomioistuin on 17.12.1980 antamassaan välituomiossa (Kok. 1980, s. 3881) määritellyt tietyt perusteet, joiden avulla on mahdollista määrittää perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdassa mainitun poikkeuksen ulottuvuus suhteessa riidanalaisen palvelussuhteiden kaltaisiin julkishallinnon palvelussuhteisiin.
- 3 Yhteisöjen tuomioistuin ei voinut oikeudenkäyntiasiakirjoihin ja osapuolten kirjallisen ja suullisen käsittelyn aikana toimittamiin asiakirjoihin sisältyvien tietojen avulla arvioida varmasti kyseisille toimille ominaisten tehtävien todellista laatua ja määrittää, mitkä näistä toimista ovat sellaisia, jotka eivät kuulu perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan. Niinpä se pyysi asianosaisia aloittamaan uudestaan riidanalaisen kysymyksen tarkastelun ottaen huomioon yhteisöjen tuomioistuimen määrittelemät tulkintaperusteet ja kunkin toimen erityispiirteet.
- 4 Mainitun 17.12.1980 annetun tuomion tuomiolauselmassa määrätään:

”Komissio ja Belgian kuningaskunta tarkastelevat riidanalaista kysymystä uudelleen tämän tuomion oikeudellisten seikkojen perusteella ja ilmoittavat yhteisöjen tuomioistuimelle tarkastelun tulokset ennen 1.7.1981. Tuomioistuin antaa lopullisen ratkaisunsa kyseisen päivän jälkeen.”
- 5 Koska komissio ja Belgian kuningaskunta eivät päässeet yksimielisyyteen yhteisöjen tuomioistuimelle yhteisesti annettavasta kertomuksesta, ne jättivät – sen jälkeen kun alunperin 1.7.1981 päättyväksi määrätty määräaika oli jatkettu – kaksi erillistä kertomusta 29.10.1981 ja 30.10.1981. Kertomuksista ilmenee, että asianosaiset ovat edelleen eri mieltä siitä, kuuluvatko riidanalaiset toimet, 17.12.1980 annettuun tuomioon sisältyneet oikeudelliset seikat huomioon ottaen, kokonaan tai osittain palvelussuhteisiin, joihin sovelletaan perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohtaan sisältyvää poikkeusta. Sitä vastoin asianosaisten välillä ei ole erimielisyyttä kuhunkin riidanalaiseen toimeen sisältyvien tehtävien ja velvollisuuksien luonteesta, sillä niitä kuvailaan kummassakin kertomuksessa pääosin samalla tavoin.

- 6 Näissä olosuhteissa on yhteisöjen tuomioistuimen asiana ratkaista oikeudenkäyntiasia tarkastelemalla, onko – ja jos, miltä osin – riidanalaisten palvelussuhteiden, sellaisina kuin niitä kuvaillaan mainituissa kertomuksissa, katsottava kuuluvan 48 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määriteltynä 17.12.1980 annetussa tuomiossa.
- 7 Kyseisestä tuomiosta ja etenkin sen 12 ja 19 kohdasta ilmenee, että perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palvelussuhteita ovat sellaiset, jotka liittyvät julkishallinnolle tyypillisiin erityistoimintoihin siltä osin, että niihin kuuluu julkisen vallan käyttöä ja vastuuta valtion yleisten etujen turvaamisesta, joihin on rinnastettava kunnallishallinnon kaltaisten julkisyhteisöjen edut.
- 8 Komissio on perustellusti katsonut, että tietyt mainituissa kertomuksissa kuvailuista riidanalaisista toimista ovat – niihin kuuluvat tehtävät ja velvollisuudet huomioon ottaen – sellaisia, joihin voi sisältyä piirteitä, joiden perusteella ne kuuluvat perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdan poikkeuksen soveltamisalaan yhteisöjen tuomioistuimen 17.12.1980 antamassa tuomiossa esitetyt perusteet huomioon ottaen. Kyseessä ovat ”teknisen viraston valvontapäällikön”, ”päävalvojan”, ”töiden valvojan”, ”inventaarivalvojan” ja ”yövärtijan” nimikkeisiin kuuluvat toimet Brysselin kunnallishallinnossa sekä ”arkkitehdin” nimikkeeseen kuuluvat toimet Brysselin ja Auderghemin kunnallishallinnossa. Niinpä oikeudenkäyntiasian nämä kohdat voidaan katsoa ratkaistuiksi.
- 9 Sitä vastoin muista kyseisissä kertomuksissa mainituista toimista ei niihin sisältyvien tehtävien ja velvollisuuksien luonteen perusteella käy ilmi, että ne olisivat perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja ”julkishallinnon palvelussuhteita”.
- 10 Belgian kuningaskunnan esittämiä perusteluja, jotka koskevat Société nationale des chemins de fer belges (SNCB) ja Société nationale des chemins de fer vicinaux (SNCV) -yhtiöiden tiettyjä toimia ja joiden mukaan ulkomalaisen henkilöstön palkkaamista koskevaa ongelmaa olisi tarkasteltava ottaen huomioon ennen kaikkea sellaisen tilanteen mahdollisuus, jossa valtion turvallisuus vaarantuisi, ei voida hyväksyä perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohdan yhteydessä. Tällaiset perustelut perustuvat olettamukseen, jolla ei ole minkäänlaista oikeudellista yhteyttä kyseiseen määräykseen.

- 11 Näin ollen on todettava, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut ETY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on asettanut tai sallinut asettaa Belgian kansalaisuuden sellaisiin palvelussuhteisiin ottamisen ehdoksi, joista on kyse asianosaisten 29.10.1981 ja 30.10.1981 jättämissä kertomuksissa, lukuun ottamatta "teknisen viraston valvontapäällikön", "päävalvojan", "töiden valvojan", "inventaariovalvojan" ja "yövärtijan" toimia Brysselin kunnallishallinnossa sekä "arkkitehdin" toimia Brysselin ja Auderghemin kunnallishallinnossa.

Oikeudenkäyntikulut

- 12 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä, että kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan kokonaan tai osittain, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi.
- 13 Koska Belgian kuningaskunta on hävinnyt suurimman osan vaatimuksistaan, se on velvoitettava korvaamaan puolet komission oikeudenkäyntikuluista. Väliintulijoiden on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut ETY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on asettanut tai sallinut asettaa Belgian kansalaisuuden sellaisiin palvelussuhteisiin ottamisen ehdoksi, joista on kyse asianosaisten 29.10.1981 ja 30.10.1981 jättämissä kertomuksissa, lukuun ottamatta "teknisen viraston valvontapäällikön", "päävalvojan", "töiden valvojan", "inventaariovalvojan" ja "yövärtijan" toimia Brysselin kunnallishallinnossa sekä "arkkitehdin" toimia Brysselin ja Auderghemin kunnallishallinnossa.

- 2) Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan puolet komission oikeudenkäyntikuluista. Väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Koopmans

Everling

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä toukokuuta 1982.

P. Heim
kirjaaja

J. Mertens de Wilmars
presidentti